

**UCHWAŁA NR XIX/123/2020
RADY POWIATU STRZELECKO DREZDENECKIEGO**

z dnia 21 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023.

Na podstawie art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r, Nr 149, poz. 887 ze zmianami) oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020, poz. 920)

Rada Powiatu

uchwała, co następuje

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Kubasik

Załącznik do uchwały Nr XIX/123/2020
Rady Powiatu Strzelecko Drezdeneckiego
z dnia 21 grudnia 2020 r.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA TERENIE POWIATU
STRZELECKO- DREZDENECKIEGO
NA LATA 2021-2023

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Podstawy prawne programu	4
II. Charakterystyka pieczy zastępczej.....	6
1. Zadania pieczy zastępczej.....	6
2. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	7
III. Analiza pieczy zastępczej w powiecie strzelecko-drezdeneckim.....	9
1. Wsparcie rodzin przeżywających trudności na terenie poszczególnych gmin...9	
2. Piecza zastępcza w powiecie strzelecko-drezdeneckim.....	11
3. Osoby usamodzielniane.....	18
IV. Cele powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020.....	17
1. Cel szczegółowy I – wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu.....	20
2. Cel szczegółowy II - pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych.....	20
3. Cel szczegółowy III- utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej.....	21
4. Cel szczegółowy IV- wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.....	22
V. Limit rodzin zastępczych na lata 2018-2020.....	23
VI. Źródła finansowania.....	24
VII. Realizatorzy programu.....	24
VIII. Ewaluacja.....	24

Wstęp

Rodzina jest najlepszym miejscem do prawidłowego rozwoju oraz wychowania i opieki nad dziećmi. Funkcjonalna rodzina troszczy się o zaspokojenie tych potrzeb, a w miarę rozwoju uczy się jak samodzielnie je zaspokajać. W dobrze funkcjonującej rodzinie dzieci są chronione w taki sposób, że są strzeżone przed poniżającym zachowaniem innych, a jednocześnie wspierane w konstruowaniu granic przed obrażaniem przez innych ludzi i przygotowywane do ochrony siebie.

Są jednak sytuacje, w których należy podjąć radykalne kroki i oddzielić dzieci od rodziców ze względu na ich dobro, a często i bezpieczeństwo. Dlatego też konieczne jest rozwijanie systemu pieczy zastępczej, aby móc zapewnić czasową opiekę i wychowanie dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki na dzieckiem przez rodziców.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Ważny jest też aspekt społeczny, ponieważ najlepszym rozwiązaniem dla dziecka i społeczeństwa byłoby takie, aby dzieci mogły żyć i rozwijać się w środowisku, w którym się urodziły. Należy też podkreślić, że opieka zastępcza może nastąpić dopiero po wyczerpaniu wszystkich środków i możliwości, aby dziecko pozostało w domu rodzinnym.

Działania podejmowane przez instytucje do tego powołane, a w szczególności praca asystentów rodziny na szczeblu gminy nie zawsze przynoszą efekty, dlatego też należy zabezpieczyć takie formy opieki nad dzieckiem, które pozwolą na stworzenie jak najlepszych warunków do wychowania i opieki nad dzieckiem, jakim jest piecza zastępcza organizowana przez powiat.

Niniejszy program zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego, określa kierunki działań w perspektywie 3-letniej, a także zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu.

II. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne;

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 – tekst jednolity ze zmianami);
2. Konwencja o Prawach Dziecka;
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 roku, poz. 821);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 tekst jednolity);
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920 – tekst jednolity);
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r., w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720);
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620).

Podstawą opracowania 3 - letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 – tekst jednolity).

Do zadań powiatu wynikających z w/w ustawy należy:

1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo- wychowawczych;
2. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia
3. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
4. prowadzenie placówek opiekuńczo–wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponad gminnym;

5. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
6. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego,
7. powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych
8. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
9. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu dziecku niezbędnych badań lekarskich;
10. finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

III. Charakterystyka pieczy zastępczej

1. Zadania pieczy zastępczej

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy to możliwe – dążenie do przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do :
 - a. godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b. pokonywanie trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c. nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno –rekreacyjnych.

Pieczę zastępczą dzielimy na :

- pieczę rodzinną: rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka
- pieczę instytucjonalną: placówki opiekuńczo- wychowawcze,

Od 1 stycznia 2012 roku zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinne formy pieczy zastępczej to:

- rodziny zastępcze spokrewnione (osoby spokrewnione z dzieckiem w pierwszej linii pokrewieństwa tj. rodzeństwo, dziadkowie)
- rodziny zastępcze niezawodowe (osoby obce lub spokrewnione, ale dalsze pokrewieństwo np. wujostwo)
- rodziny zastępcze zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, specjalistyczne.

2.Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie strzelecko-drezdeneckim zgodnie z Zarządzeniem nr 31/2011 Starosty Strzelecko-Drezdeneckiego z dnia 13 grudnia 2011 r. jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku, do jego zadań należy:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny, zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 15) przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza, albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

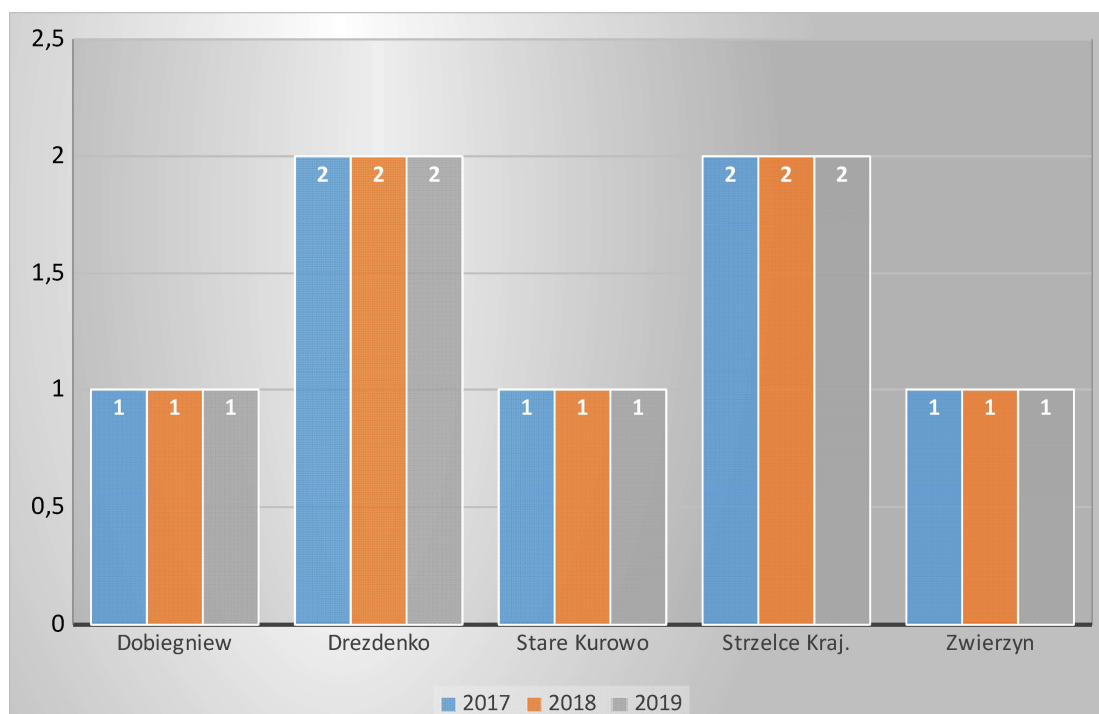
III. Analiza pieczy zastępczej w powiecie strzelecko-drezdeneckim

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin, a organizacją pieczy zastępczej przez powiat.

Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności przynosił pożądane efekty należy położyć nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, w szczególności przez asystenta rodziny.

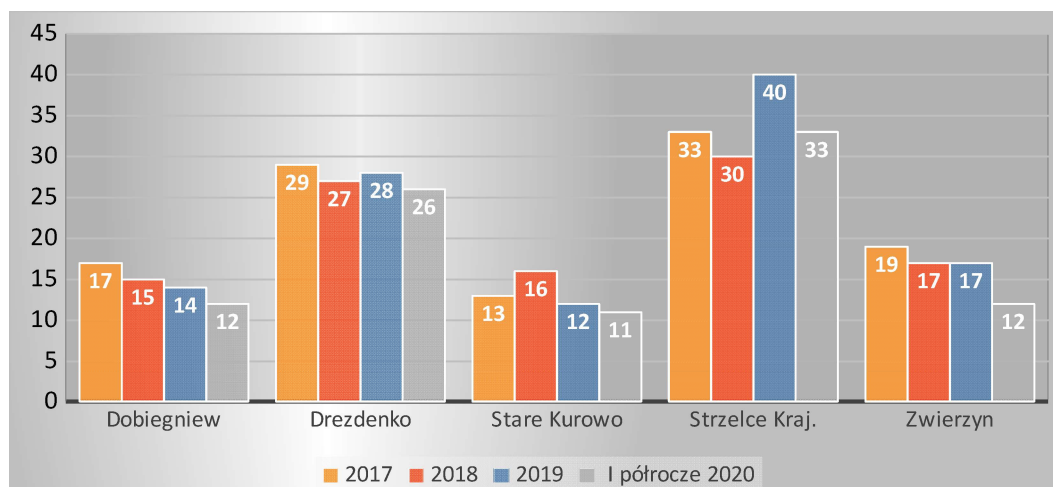
Stąd też potrzeba opracowania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w perspektywie 3 letniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w pieczy zastępczej oraz stosownych środków finansowych.

Wykres. 1 Liczba asystentów rodziny z podziałem na gminy

Źródło: dane uzyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu strzelecko-drezdeneckiego

Wykres 2: Liczba rodzin objętych asystentem rodziny z podziałem na gminy

Źródło: dane uzyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu strzelecko-drezdeneckiego

Analizując powyższe wykresy można zauważyć, że poziom zatrudnienia asystentów rodziny jako tych, którzy mają za zadanie pomóc rodzinie pokonać trudności utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach poprzednich.

Wykres dotyczący liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny pokazuje, że w roku 2019 najwięcej rodzin objętych takim wsparciem było w gminie Strzelce Kraj. W pozostałych gminach powiatu liczba rodzin w których pracuje asystent pozostaje na podobnym poziomie jak w poprzednich latach.

Z informacji uzyskanych od gmin dotyczących liczby środowisk zagrożonych odebraniem dzieci Strzelce Kraj. wskazują 4 rodziny, gmina Dobiegniew 5 rodzin oraz gmina Drezdenko 2 rodziny, pozostałe gminy nie wskazały rodzin zagrożonych odebraniem dzieci. Należy jeszcze jednak pamiętać o zdarzeniach losowych, których nie jesteśmy w stanie przewidzieć, a mogą spowodować umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Na sytuację rodzin w poszczególnych gminach ma z pewnością wpływ pomocy państwa w wychowaniu dzieci tzw. 500+ co sprawiło, że poprawiła się sytuacja finansowa rodzin. Ze strony ośrodków pomocy społecznej istnieje obawa, że jest to tylko pozorna poprawa gdyż tak naprawdę zniknęły tylko problemy finansowe i rodziny te chwilowo pozostają poza systemem pomocy społecznej, świadczenie 500+ nie rozwiązało innych problemów rodzin np. niezaradność opiekuńczo-wychowawczą.

IV. Analiza pieczy zastępczej w powiecie strzelecko-drezdeneckim

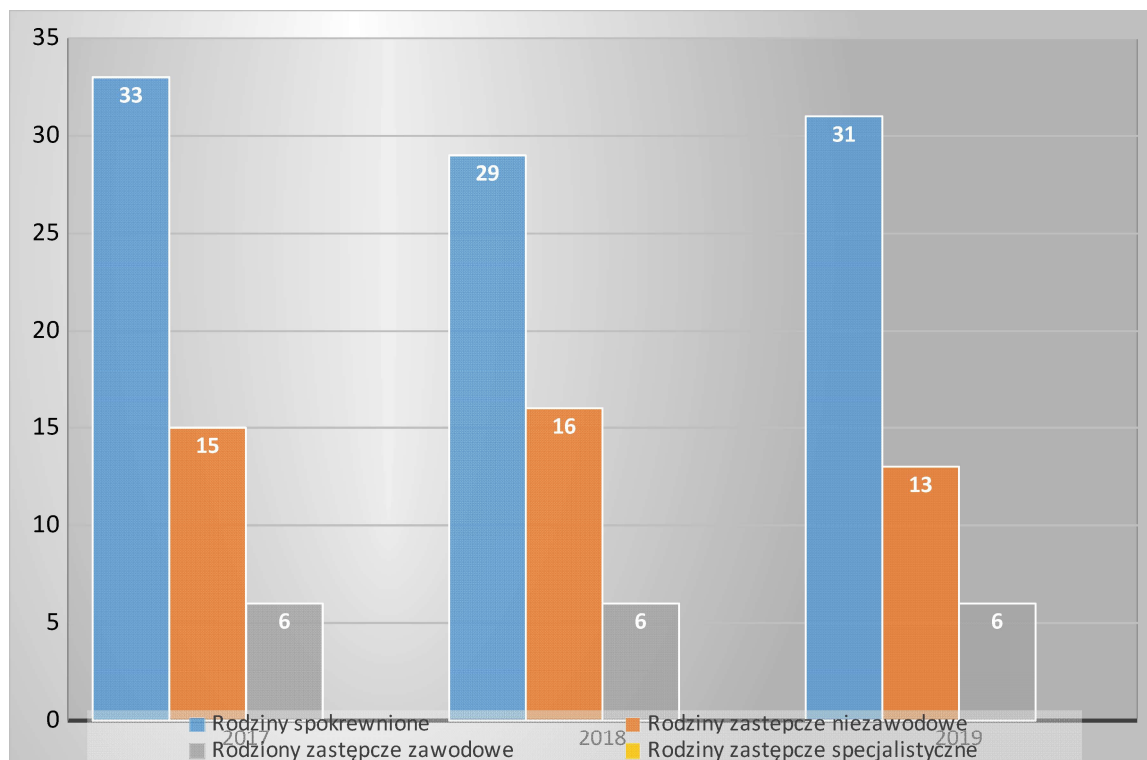
1. Piecza zastępcza w powiecie strzelecko-drezdeneckim

W sytuacji gdy dziecko nie może dalej wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem dla bezpieczeństwa dziecka jest zapewnienie mu opieki w rodzinnej pieczy zastępczej, którą może być: rodzina zastępcza spokrewniona, rodzina zastępcza niezawodowa lub zawodowa oraz rodzinny dom dziecka. Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. Małoletnie dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletniości, a w przypadku zmiany sytuacji prawnej dziecka (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej.

Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej i zawieszanej władzy rodzicielskiej. Rodzina zastępcza ma na celu zapewnienie dziecku odpowiednich warunków rozwoju i wychowania, adekwatnie do jego stanu zdrowia i indywidualnych możliwości.

W ostatnich trzech latach piecza zastępcza w powiecie kształtowała się następująco.

Wykres 3. Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2017-2019.

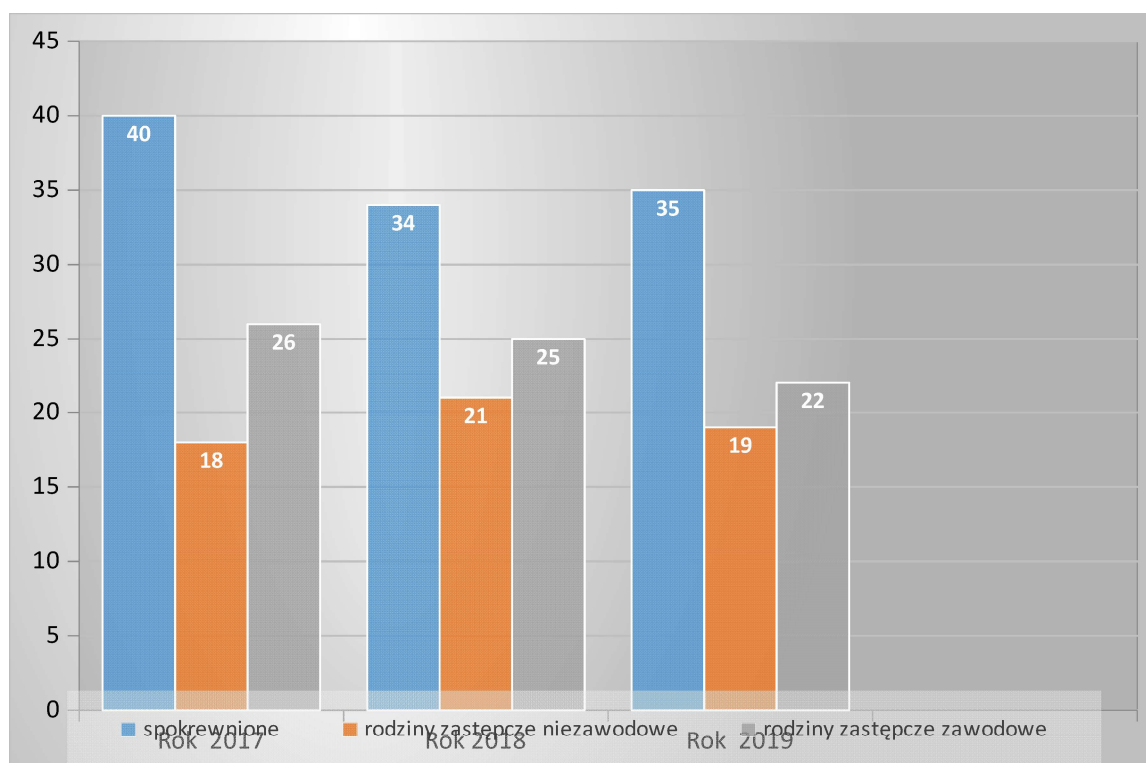

Na przełomie lat ilość rodzin zastępczych oscyluje w ilości 50-54 rodziny. Analizując powyższy wykres widać, że ilość rodzin zastępczych spokrewnionych jest wyższa od ilości rodzin zastępczych niezawodowych oraz zawodowych.

Wyraźnie widać, że rodziny spokrewnione stanowią większość i to z tendencją wzrostową. Przyczyną tego stanu rzeczy może być fakt, że w przypadku konieczności znalezienia dla dziecka środowiska zastępczego poszukuje się najpierw w jego najbliższej rodzinie. Są to też różnego rodzaju sytuacje rodzinne, które niejako zmuszają członków najbliższej rodziny do podjęcia się trudu wychowania dzieci z nimi spokrewnionych.

Na podstawie posiadanej dokumentacji wiadomo też, że nie przybywa rodzin zastępczych zawodowych, od kilku lat na terenie powiatu funkcjonuje 6 rodzin zawodowych. Należy tu też dodać, że niektóre z tych rodzin zbliżają się do wieku emerytalnego.

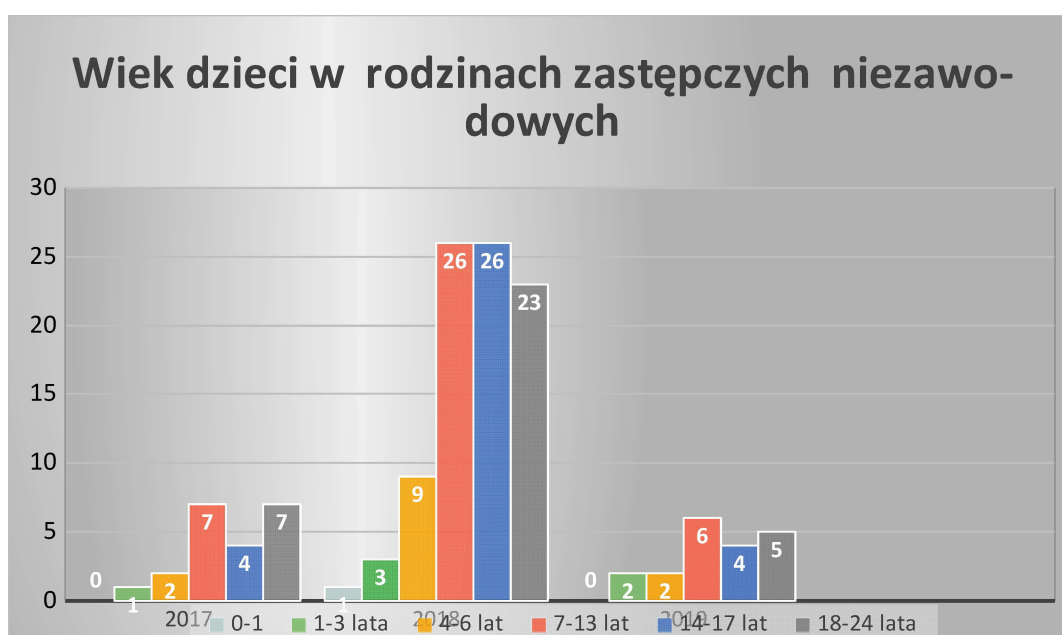
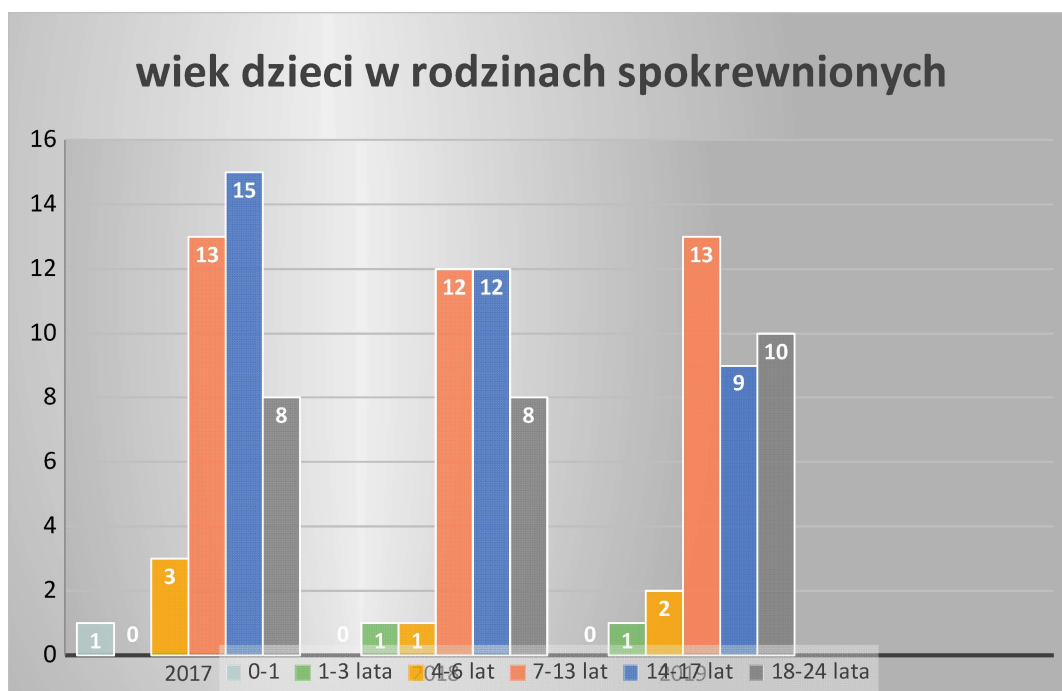
Wykres 4. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu w latach 2017-2019

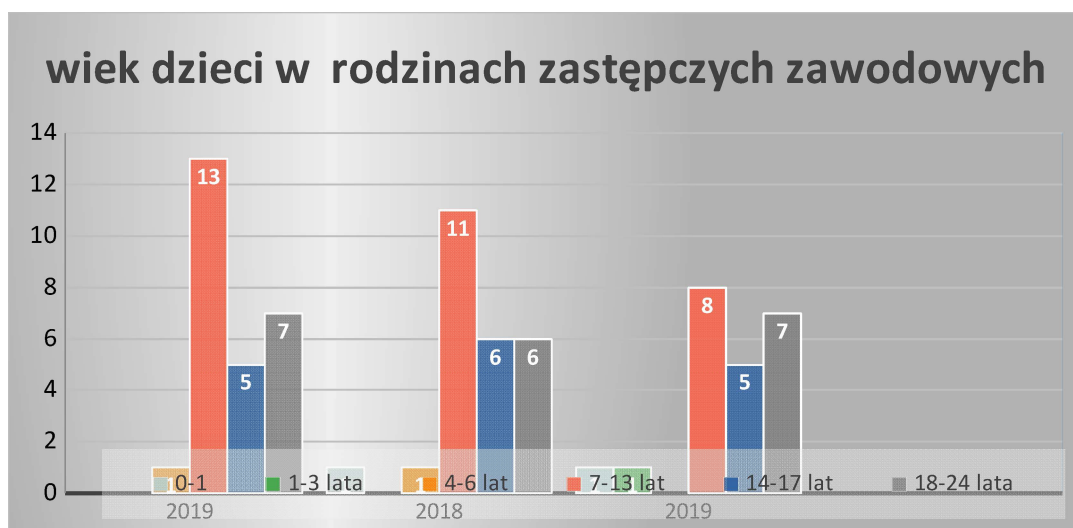

Na podstawie powyższych danych widać, że ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych pozostaje na poziomie 76-84 dzieci. Należy tu dodać, że w rodzinach na terenie naszego powiatu przebywają również dzieci, które pochodzą z innych powiatów według stanu na dzień 30.09.2020 r. to 14 dzieci.

Należy tu zauważyć, że również dzieci z powiatu strzelecko-drezdeneckiego przebywają na terenie innych powiatów i tak: rok 2017- 34 dzieci, rok 2018 - 28 dzieci, rok 2019 -23 dzieci. Zauważyć można tu tendencję spadkową, która związana jest z tym, że dzieci usamodzielniają się.

Wykres 5. Wiek dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych.

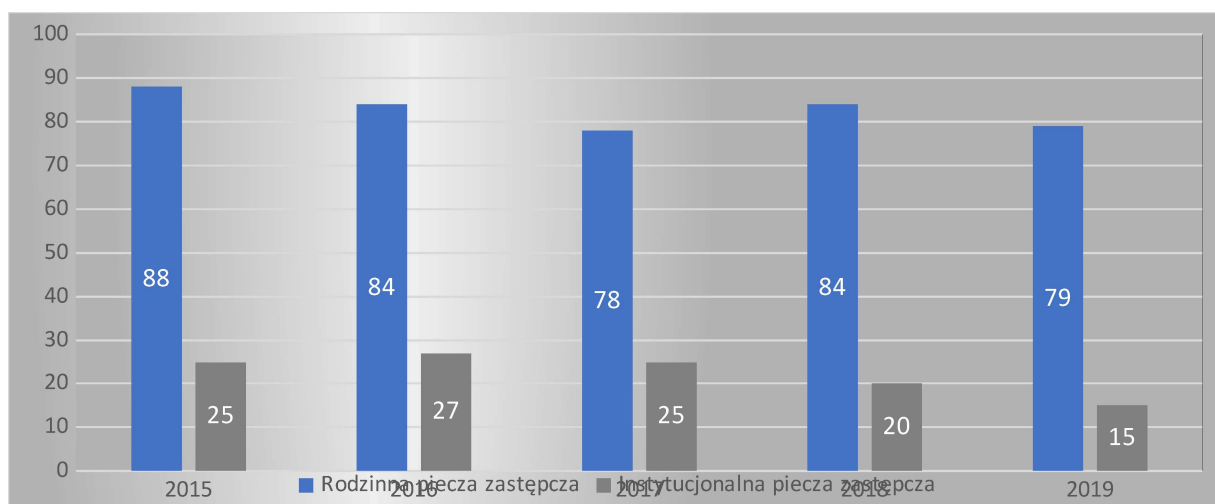

Na podstawie powyższych wykresów, które przedstawiają podział dzieci w pieczy zastępczej ze względu na wiek wyraźnie widać, że największą grupę wiekową stanowią dzieci w wieku 7-13 lat i 14-17 lat. Jest to grupa wiekowa dzieci w której dzieci i młodzież są w wieku adolescencji co generuje dodatkowe problemy w opiece i wychowaniu. Dlatego też grupa ta została uwzględniona w działaniach prowadzonych w ramach realizacji projektu z EFS „Aktywna integracja w powiecie strzelecko-drezdeneckim” gdzie dzieci i młodzież mogli skorzystać np. z socjoterapii, korepetycji, wyjazdów integracyjnych. Wyraźnie widać, że rośnie średnia wieku dzieci w rodzinach zastępczych i również nowe dzieci trafiające do pieczy są starsze co powoduje, że jest problem ze znalezieniem miejsca w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

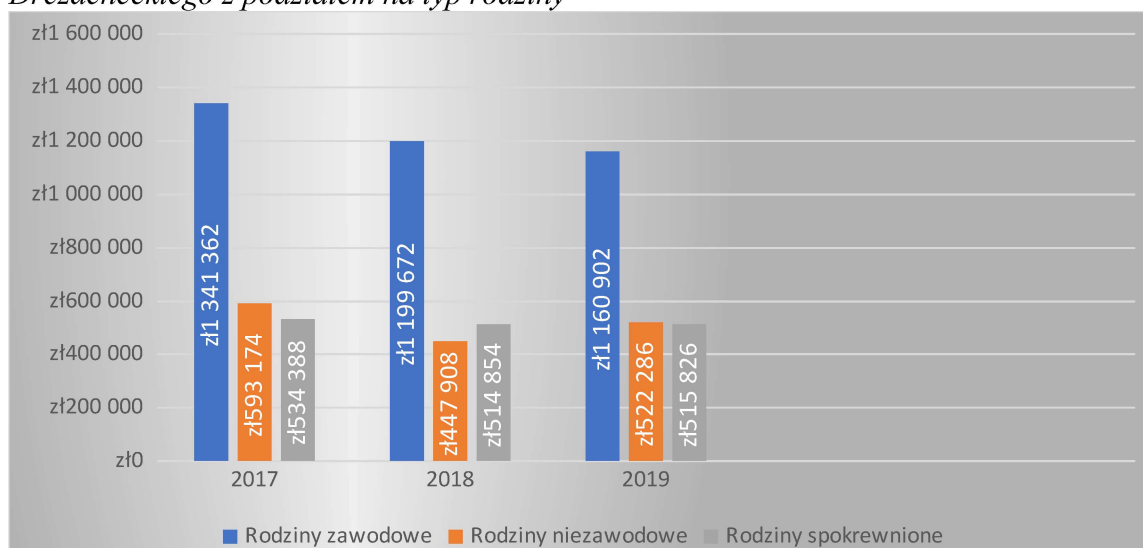
Dużą grupę stanowią też osoby pełnoletnie, które mimo ukończenia 18 roku życia zdecydowały się na pozostanie w pieczy zastępczej za zgodą rodziny zastępczej. Możliwość taką daje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wykres nr 6 Liczba dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

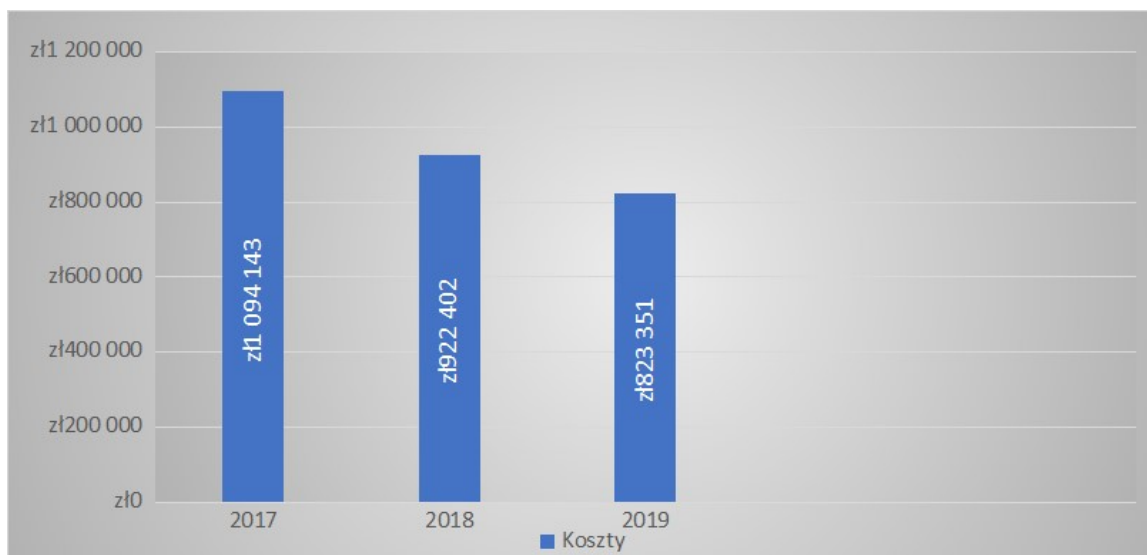
Powiat strzelecko-drezdenecki jest jednym z nielicznych powiatów w którym nie ma placówki opiekuńczo-wychowawczej. Należy tu jednak dodać, że w kraju prowadzona jest polityka deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. Można dostrzec tu następujące uwarunkowania tj. brak rodzin zastępczych w których można by umieścić dzieci oraz fakt, że w ostatnich latach zauważono, że do pieczy zastępczej trafiają liczne rodzeństwa, których zgodnie z przepisami nie można rozdzielać. W rodzinie zastępczej docelowo powinno przebywać nie więcej niż 3 –je dzieci.

Wykres nr 7 Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego z podziałem na typ rodziny

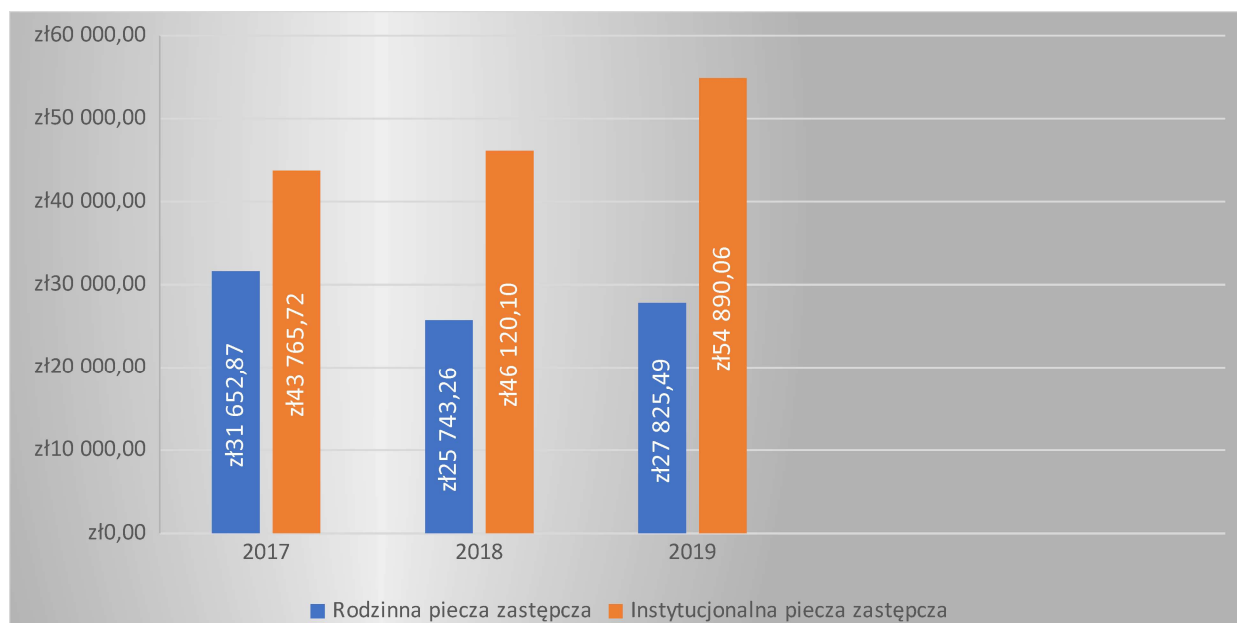

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Wykres nr 8 Wydatki na instytucjonalną pieczę zastępczą dzieci pochodzących z terenu Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Wykres nr 9 Średnioroczny koszt utrzymania dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Powyższe wykresy przedstawiają jak kształtują się wydatki powiatu na pieczę zastępczą zarówno rodzinną jak też instytucjonalną. Wyraźnie widać wzrost wydatków na pieczę zastępczą instytucjonalną co widoczne jest szczególnie na wykresie nr 9, który przedstawia średnioroczny koszt utrzymania dziecka w pieczy zastępczej. Wykres ten pokazuje jak szybko wzrasta koszt utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w stosunku do rodzinnej pieczy zastępczej, która jest zdecydowanie tańsza i dużo korzystniejsza pod względem emocjonalnym, psychologicznym i społecznym dla dziecka od placówki. Należy tu zwrócić uwagę na fakt, że dzieci umieszczone poza powiatem mają utrudniony kontakt z rodziną biologiczną i przez to brak jest możliwości współpracy z rodzicami biologicznymi, a tym samym mała szansa na reintegrację rodziny i powrót dziecka do rodziny.

Biorąc powyższe pod uwagę należałoby rozważyć utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej np. rodzinnego domu dziecka lub zwiększać wynagrodzenie rodzinom

zastępczym zawodowym aby zachęcać do tego rodzaju pracy, która jest bardzo trudna i tak naprawdę całodobowa.

Analizując wydatki na pieczę zastępczą zarówno rodzinną jak też instytucjonalną należy dodać, że gminy partycypują w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej:

10%- wydatków na opiekę i wychowanie w I roku pobytu w pieczy zastępczej;

30%- wydatków na opiekę i wychowanie w II roku pobytu w pieczy zastępczej;

50%- wydatków na opiekę i wychowanie w III roku pobytu w pieczy zastępczej i kolejnych latach.

3.Osoby usamodzielniane.

Osoba, która po osiągnięciu pełnoletniości opuściła rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego lub socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również przez pomoc:

- pieniądze na kontynuowanie nauki;
- pieniądze na usamodzielnienie;
- pieniądze na zagospodarowanie;
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- w uzyskaniu zatrudnienia.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej: -

-3 lat- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;

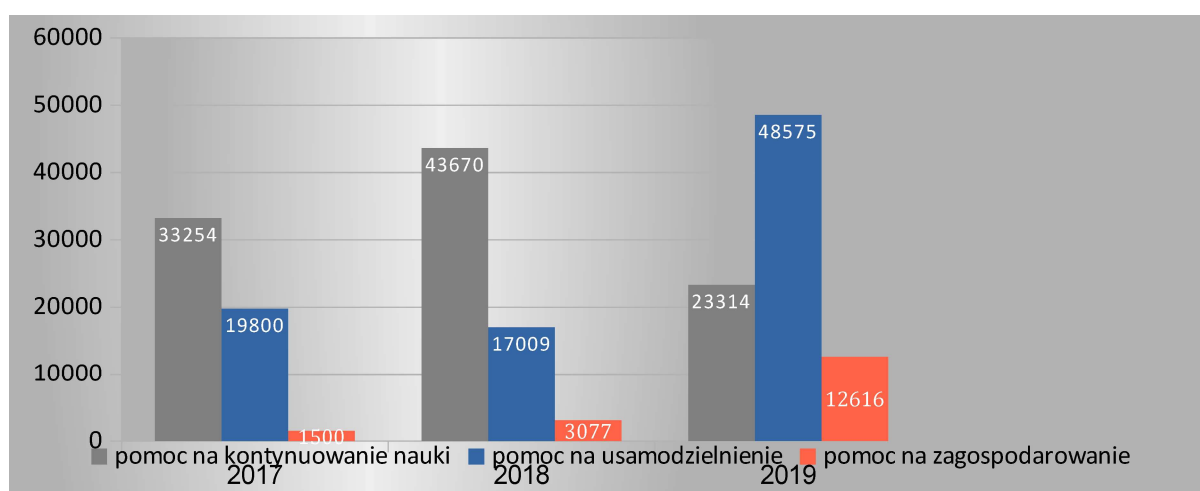
-1 roku- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, wg określonego kryterium dochodowego. Pomoc na kontynuowanie

nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie szkolenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia.

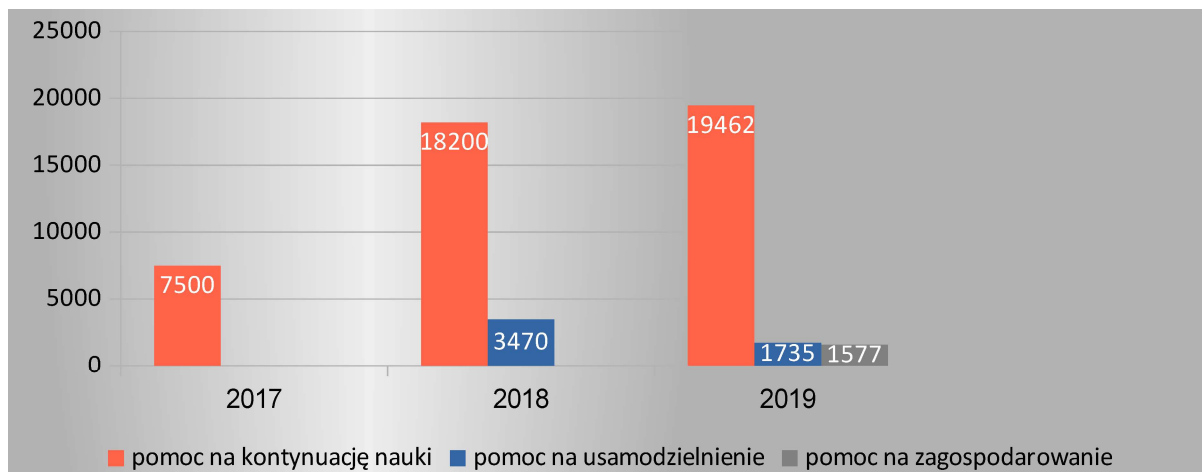
Dominującym problemem osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu mieszkania oraz odnalezienie się na rynku pracy. Główną przyczyną powyższych trudności jest bierność, niska motywacja w zakresie kształcenia i brak chęci do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Usamodzielnieni wychowankowie mają wiele trudności w poruszaniu się po wszelkiego rodzaju instytucjach (w tym załatwianiu spraw urzędowych, regulowanie opłat, gospodarowanie domowym budżetem). Zatem, zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku jest ukierunkowanie i wspieranie młodych osób opuszczających pieczę zastępczą, w celu prawidłowego ich funkcjonowania w społeczeństwie i pełnienia właściwych ról społecznych. Pomoc finansową na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas edukacji, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Wychowankom po opuszczeniu pieczy zastępczej przysługuje również pomoc na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie. W/w świadczenia przyznawane są na podstawie obowiązujących przepisów. Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie indywidualnego programu usamodzielnienia.

Wykres nr 9. Wydatki na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Wykres 10: Wydatki na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze

Podsumowując należy zauważyć, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej umożliwia osobom pełnoletnim pozostanie w pieczy zastępczej do czasu ukończenia nauki jednak nie dłużej niż do 25 roku życia. Dlatego też stosunkowo niewiele osób opuszcza pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności. Powoduje to, że powiat nadal ponosi koszty utrzymania jak przed osiągnięciem pełnoletności w rodzinach zastępczych i placówkach, które są wyższe niż pomoc dla osób usamodzielnianych i blokowane są miejsca w których można by umieszczać dzieci małoletnie wymagające opieki poza środowiskiem rodzinnym.

IV. Cele powiatowego programu rodzinnej pieczy zastępczej na lata 2021-2023

Po analizie sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu tj. posiadanych zasobów i występujących potrzeb jako cel główny niniejszego programu wskazano:

Rozwój pieczy zastępczej na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego

Cel szczegółowy I.		
Wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu		
Cel operacyjny	Realizatorzy	Przewidywane efekty
Organizowanie warsztatów i szkoleń dla funkcjonujących już rodzin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku	Zwiększenie kompetencji rodziców zastępczych.
Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	Wsparcie rodziców zastępczych i zapobieganie wypaleniu zawodowemu rodziców zastępczych.
Organizowanie problemowych warsztatów dla dzieci z rodzin zastępczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku,	Poprawa funkcjonowania dzieci w rodzinach zastępczych

Pozyskiwanie rodzin pomocowych i wolontariuszy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreźnie	Wsparcie rodzin zastępczych w wypełnianiu swojej funkcji.
<i>Wsparcie finansowe funkcjonujących rodzin poprzez zwiększanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych aby zachęcić do podejmowania roli rodziny zastępczej</i>	<i>Powiat Strzelecko-Drezdenecki</i>	<i>Więcej kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej</i>
Cel szczegółowy II		
Pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych		
Cel operacyjny	Realizatorzy	Przewidywane efekty
Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez uczestnictwo w imprezach lokalnych na terenie powiatu oraz prasie lokalnej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreźnie	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej rodzinnych form opieki zastępczej.
Organizowanie kampanii na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu oraz organizowanie dni otwartych dla osób zainteresowanych pieczęią zastępczą	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreźnie	Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego na terenie powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreźnie	Docenienie pracy rodzin zastępczych.
Tworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (RDD i pogotowie rodzinne)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreźnie	Zwiększenie liczby miejsc w rodzinach zastępczych.
Współpraca lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do pełnienia zastępczych form opieki.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreźnie	Zwiększenie liczby rodzin zastępczych.
Cel szczegółowy III		
Utworzenie placówki opiekuńczo- wychowawczej na terenie powiatu.		
Cel operacyjny	Realizatorzy	Przewidywane efekty

Utworzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej na terenie powiatu	Powiat strzelecko -drezdenecki	Utworzenie placówki pozwoli na umieszczanie dzieci na terenie powiatu którego są mieszkańcami i ułatwi pracę z rodziną dziecka.
Cel szczegółowy IV		
Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej		
Cel operacyjny	Realizatorzy	Przewidywane efekty
Wsparcie finansowe i rzeczowe – pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki – pomoc pieniężna na usamodzielnienie – pomoc na zagospodarowanie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku	Zabezpieczenie materialnych potrzeb usamodzielnionych wychowanków.
Tworzenie miejsc pobytu dla osób opuszczających pieczę zastępczą poprzez utworzenie mieszkań chronionych przy tworzonej placówce	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku	Umożliwienie usamodzielnionym wychowankom samodzielnego zamieszkania.
Współpraca z gminnymi komisjami mieszkaniowymi z poszczególnych gmin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku	Pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy
Wsparcie w procesie usamodzielnienia	-Opiekunowie usamodzielnienia -Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku	Pomoc w znalezieniu pracy oraz uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy

V. Limit rodzin zastępczych na lata 2020-2023

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat opracowuje i realizuje program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej, w którym określa coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Na okres 2021-2023 planuje się podpisanie umowy w każdym roku tj. 2021,2022 i 2023 z jedną rodziną zastępczą spełniającą warunki o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Szczególny nacisk będzie kładziony na pozyskanie nowych kandydatów i podpisanie umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi (nowo przeszkolonymi), które będą gotowe przyjąć większe rodzeństwa. Obecnie odczuwa się znaczący brak zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego, w którym umieszcza się dzieci interwencyjnie.

Rok	2021	2022	2023
Limit rodzin zgodnie z art. 54 ww. ustawy	1	1	1

VI. Źródła finansowania programu

1. Budżet Powiatu Strzelecko- Drezdeneckiego
2. Budżetu Państwa (MRP i PS, wojewody)
3. Środki zewnętrzne pozyskane w ramach konkursów
4. Środki pozyskane z UE

IX. Realizatorzy programu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku – organizator rodzinnej pieczy zastępczej

X. Ewaluacja

Ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 będzie przebiegała w oparciu o analizę i interpretację zebranych danych własnych. W ramach ewaluacji sprawdzone zostaną realizowane działania w projekcie oraz czy został osiągnięty cel strategiczny. Pozyskane dane umożliwią ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym

jego planowaniu, realizacji i rozwoju działań. Analiza zebranych danych pozwoli na sprawdzenie skuteczności i efektywności przyjętych założeń. Program stanowi dokument otwarty i zmienny. Wobec tego, można go modyfikować wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami prawnymi oraz środkami finansowymi.

Uzasadnienie

Zgodnie z artykułem 180 pkt.1 ustawy o wspieraniu rodziny i rozwoju pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy: *„opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych”*.

W związku z kończącym swoją ważność aktualnym dokumentem w grudniu 2020 roku, niezbędne jest uchwalenie nowego opracowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dreżdenku – Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie powiatu strzelecko – drezdeneckiego w/w programu.